



## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Práctica Penal I

Materia	Práctica Penal I			
Código	V08M110V01105			
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Vigo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Grande Seara, Pablo			
Profesorado	García Mosquera, Marta Grande Seara, Pablo López Fernández, María Lourdes Ocampo Martínez, Antonio Rubianes Santos, Fernando Vega Vázquez, Alejandro			
Correo-e	pgrande@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

## Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B2	Capacidade de resolver problemas de forma efectiva
B3	Capacidade de argumentar e rebater ideas, aplicando un pensamento crítico e lóxico.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C4	Coñecer as diferentes técnicas de composición de intereses e saber encontrar solucións a problemas mediante métodos alternativos á vía xurisdiccional.
C5	Coñecer e saber aplicar os dereitos e deberes deontolóxicos profesionais nas relacións do avogado co cliente, as outras partes, o tribunal ou autoridade pública e entre avogados.
C8	Saber identificar os requirimentos de prestación e organización determinantes para o asesoramento xurídico.
C10	Desenvolver destrezas e habilidades para a elección da estratexia correcta para a defensa dos dereitos dos clientes tendo en conta as esixencias dos distintos ámbitos da práctica profesional.
C13	Saber expoñer de forma oral e escrita feitos, e extraer argumentalmente consecuencias xurídicas, en atención ao contexto e ao destinatario ao que vaian dirixidas, de acordo no seu caso coas modalidades propias de cada ámbito procedemental.
D2	Capacidade de xestión da información.

## Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecer os elementos e leis que interveñen na análise dos circuitos lineais de parámetros concentrados.	A2 B2 B3 C3 C4 C8 C10 D2
Capacidade de identificar problemas xurídico-penais e abordar a súa solución de modo multidisciplina.	A2 A4 B2 B3 B5 C2 C3 C4 C5 C8 C10 C13
Capacidade de utilizar a oratoria do proceso penal e redactar documentos propios do proceso penal	B2 B3 C4 C10 C13

### Contidos

Tema	
BLOQUE I	DEREITO PENAL SUBSTANTIVO
Tema I. TIPOS DE INFRACCIÓN PENAL	Delitos graves, menos graves e leves. Dolo e imprudencia.
TEMA II. AS CONSECUCIÓNS XURÍDICAS DO DELITO	As penas e as medidas de seguridade. A súa aplicación.
Tema III. OS SUSTITUTIVOS PENALIS: ALTERNATIVAS AO INGRESO EN PRISIÓN.	A suspensión da execución das penas privativas de liberdade.
Tema IV. A RESPONSABILIDADE PENAL DAS PERSOAS XURÍDICAS.	Consideracións previas. Criterios de atribución. As consecuencias xurídicas.
BLOQUE II	DEREITO PROCESUAL PENAL
Tema V.- ESTRUCTURA DO PROCESO PENAL E OS SEUS PRINCIPIOS INFORMADORES.	1. Principios constitucionais do dereito penal e procesual penal. Especial referencia a presunción de inocencia e o principio acusatorio. 2. Estructura do proceso penal. Fases do proceso e as súas características. 3. Tipos de procedementos penais: ordinarios e especiais. A súa determinación
Tema VI.- OS SUXETOS E O BXETO DO PROCESO PENAL.	1. O órgano xurisdiccional. A competencia no proceso penal. 1.1. Criterios de determinación da competencia (obxectiva, funcional e territorial). A conexión. 1.2. Tratamento procesual da competencia. 2. As partes no proceso penal. 2.1. As partes acusadoras no proceso penal. 2.2. As partes acusadas no proceso penal. 2.3. O actor civil. 2.4. O responsable civil. 2.5. A intervención do avogado no proceso penal. O avogado como representante. 2.6. Actos de comunicación. 3. O obxecto do proceso penal. Pretensión penal e pretensión civil.
Tema VII.- A INCOACIÓ DO PROCESO PENAL. FORMAS DE INCOACIÓ DO PROCESO PENAL.	1. Denuncia. 2. Querrela. 3. Atestado policial. 4. Incoación de oficio.
Tema VIII. FASE DE INSTRUCCIÓN.	1. A instrución preliminar da Policía Xudicial e do Ministerio Fiscal. Intervención do avogado. 2. A instrución xudicial. Sumario. Dilixencias previas. Dilixencias urxentes. 3. As dilixencias de investigación. 3.1. Recoñecemento e identificación do imputado. a) Recoñecemento en roda, fotográfico, dactiloscópico e por marcadores de ADN. b) Determinación das circunstancias persoais do imputado. 3.2. Dilixencias sobre o corpo do delito. Autopsia. Recollida e conservación do instrumento e efectos do delito. 3.3. Inspección ocular. 3.4. Inspeccións corporais. 3.5. Declaración do imputado. 3.6. Declaracións testificais. 3.7. O careo. 3.8. A pericia na instrución. 3.9. Confidentes policiais. 3.10. Análise alcoholimétricos. 3.11. Videovigilancia. 4. Dilixencias de investigación reservadas ao Xuíz instrutor. 4.1. Intervención das comunicacións persoais. 4.2. Entrada e rexistro en lugar pechado. 4.3. Intervencións corporais. 4.4. Axentes encubertos. 4.5. Circulación e entrega vixiada de drogas.

Tema IX. AS MEDIDAS CAUTELARES.

1. Medidas cautelares persoais. 1.1. A detención. a) Dereitos do detido. b) Asistencia ao detido. b.1. Asistencia nas dependencias dos corpos de seguridade. Art. 520.6 a) e b). b.2. Asistencia en dependencias xudiciais. b.3. Comparecencia do art. 523. c) Habeas corpus. 1.2. A prisión provisional. 1.3. A liberdade provisional. 1.4. Outras medidas cautelares persoais. 2. Medidas cautelares reais. 2.1. Medidas cautelares tendentes á conservación dos efectos e instrumentos do delito. 2.2. Medidas cautelares tendentes ao aseguramiento das responsabilidades pecuniarias. A fianza e os embargos. 3. Medidas de protección da vítima. Especial referencia á orde de protección

Tema X. A PROBA NO PROCESO PENAL.

1. A proba no xuízo oral e os seus principios informadores. 2. A proba anticipada e preconstituída. 3. Medios de proba no proceso penal. Especial referencia á proba indiciaria. 4. Proba prohibida e proba ilícita. 5. Valoración da proba. Presunción de inocencia e principio in dubio pro reo.

Tema XI. A SENTENCIA E OS SEUS EFECTOS NO PROCESO PENAL.

1. A sentenza: cousa xulgada. Firmeza. 2. Sentenza condenatoria. 3. Sentenza absolutoria e os seus efectos. 4. Indulto. 5. Responsabilidade civil.

**Planificación**

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	46	102	148
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Estudo de casos	1	0	1

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

**Metodoloxía docente**

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Estudo de casos en clase e debate de conclusións. Exposición e debate de actividades propostas. Discusión de casos, ou elaboración de informes ou ditames. Estudo e preparación de actividades prácticas. Poden constituír un complemento das explicacións teóricas.

**Atención personalizada**

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Seminarios: Con ocasión das sesións presenciais do Máster, o profesor atenderá aos alumnos de forma personalizada ao efecto de aclarar dúbidas ou compartir impresións sobre os contidos da materia ou outras cuestións de carácter académico
Probas	Descrición
Estudo de casos	Seminarios: Con ocasión das sesións presenciais do Máster, o profesor atenderá aos alumnos de forma personalizada ao efecto de aclarar dúbidas ou compartir impresións sobre os contidos da materia ou outras cuestións de carácter académico

**Avaliación**

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.	20	A2 A4	B2 B3 B5	C2 C3 C4 C5 C8 C10 C13	D2
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test	40	A2	B2 B3	C2 C3 C4 C5 C10	

Estudo de casos	Análise dun ou varios supostos, problemas ou sucesos coa finalidade da súa interpretación, resolución, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticar e para coñecer e desenvolver procedementos alternativos de solución.	40	A2 A4	B2 B3	C2 C3 C4 C5 C10 C13	D2
-----------------	---	----	----------	----------	------------------------------------	----

### Outros comentarios sobre a Avaliación

Para ter dereito a ser avaliado polo sistema de avaliación continua, o alumno deberá asistir, polo menos, a un 75% das clases presenciais.

#### Primeira oportunidade de exame:

1. - Os alumnos que se someten a avaliación continua serán avaliados conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: resultado da avaliación continua (20%), proba tipo test (40%), proba práctica relativa ao estudo de casos (40%).
2. - Para os alumnos que non se someten a avaliación continua, ou que queden excluídos do devandito sistema a súa cualificación estará integrada na súa totalidade polo resultado obtido "nun exame final, que consistirá nunha proba teórico-práctica, que terá que defenderse ante un tribunal integrado por profesores da materia.

#### Segunda oportunidade de exame:

1. - No exame de xullo os alumnos que se someteran ao sistema de avaliación continua conservarán a nota que obtiveran no curso.
2. - Para os alumnos que non se someten a avaliación continua, ou que queden excluídos do devandito sistema a súa cualificación estará integrada na súa totalidade polo resultado obtido nun exame final, que consistirá nunha proba teórico-práctica, que terá que defenderse ante un tribunal integrado por profesores da materia.

### Bibliografía. Fontes de información

#### Bibliografía Básica

- CUGAT MAURI, M./BAUCELLS LLADÓS, J./AGUILAR ROMO, M. M., **Manual de Litigación penal. Materiales para la prueba de acceso a la profesión de abogado**, 1ª, Tirant Lo Blanch, 2017
- MORENO CATENA, V./CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., **Derecho procesal penal**, Tirant lo Blanch, última edición
- MONTERO AROCA, J./GÓMEZ COLOMER, J. L./MONTÓN REDONDO, A./BARONA VILAR, S., **Derecho Jurisdiccional III. Proceso Penal**, Tirant lo Blanch, última edición
- GIMENO SENDRA, V., **Derecho procesal penal**, Civitas Thomson Reuters, última edición
- ASENCIO MELLADO, J. M., **Derecho procesal penal**, Tirant lo Blanch, última edición
- ALONSO-CUEVILLAS Y SAYROL, J. (Dir.), **El nuevo proceso penal tras las reformas de 2015**, Atelier, 2016
- AA.VV., **Practicum procesal penal 2017**, Aranzadi, 2017
- LUZÓN PEÑA, D. M., **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, 3ª, Tirant lo Blanch, 2016
- QUINTERO OLIVARES, G. (Dir.), **Comentarios al Código Penal Español, Vol. I y II**, Aranzadi, 2016
- MUÑOZ CONDE, F./GARCÍA ARÁN, M., **Derecho Penal, Parte General**, 10ª, Tirant lo Blanch, 2019
- MIR PUIG, S., **Derecho Penal, Parte General**, 10ª, Reppertor, 2015
- ORTS BERENGUER, E./GONZÁLEZ CUSSAC, J. L., **Compendio de Derecho Penal. Parte General**, 7ª, Tirant lo Blanch, 2017
- CLEMENTE LAZARO, F.J. / PENA MOREIRA, Mª.M., **La suspensión y la sustitución de penas privativas de libertad**, Colex, 2020
- MARCA MATUTE, J., **Delitos leves. Problemas sustantivos y procesales**, Tirant lo Blanch, 2020
- J. BASSO, G., **Determinación judicial de la pena y proporcionalidad con el hecho**, Marcial Pons, 2019
- ROCA DE AGAPITO, L., **Un sistema de sanciones penales para el siglo XXI**, Tirant lo Blanch, 2019
- VIZUETA FERNÁNDEZ, J., **Régimen penológico del concurso real de delitos**, Reus, 2020

#### Bibliografía Complementaria

- MORENO CATENA, V. (y otros), **El proceso penal. Doctrina, jurisprudencia y formularios (5 vols.)**, Tirant lo Blanch, 2000
- CHOZAS ALONSO, J. M., **Los sujetos protagonistas del proceso penal**, Dykinson, 2015
- CONDE-PUMPIDO FERREIRO, C., **Comentarios a la Ley de Enjuiciamiento Criminal y otras leyes del proceso penal (6 vols.)**, Tirant lo Blanch, 2004
- GIMENO BEVIÁ, J., **El proceso penal de las personas jurídicas**, Aranzadi, 2014
- ROCA DE AGAPITO, L. (Dir.), **Las Consecuencias Jurídicas del Delito**, 2017
- DAUNIS RODRIGUEZ, A., **Ejecución de penas en España. La reinserción social en retirada**, 2016
- ABEL SOUTO, M., **La suspensión de la ejecución de la pena tras la Ley Orgánica 1/2015**, Tirant lo Blanch, 2017

LUZÓN CUESTA, José María, **Compendio de Derecho Penal. Parte General. (Adaptado al programa de la oposición a ingreso en las carreras judicial y fiscal (BOE 23 de diciembre 2015))**, 23ª., 2016

CUERDA ARNAU, Mª. L./FERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, A./GONZÁLEZ CUSSAC, J. L., **Vistas penales. Casos resueltos y guías de actuación en Sala**, 2ª., Tirant lo Blanch, 2015

PÉREZ DEL VALLE, F., **Juicio sobre delitos leves. Guía para abogados en el Tribunal**, 2015

DEMETRIO CRESPO, E., **Prevención general e individualización judicial de la pena**, 2016

RIOS, J./PASCUAL, E./ETXEBARRIA, X., **Manual sobre las consecuencias jurídicas del delito. Su determinación y aplicación**, 2016

RUBIO LARA, P., **Teoría de la pena y consecuencias jurídicas del delito**, Tirant lo Blanch, 2017

SERRANO GONZALEZ DE MURILLO, J. L., **El concurso de normas y el concurso de delitos en el Libro II del Código Penal**, Marcial Pons, 2017

FEIJOO SANCHEZ, B./BAJO FERNANDEZ, M./GOMEZ-JARA DIEZ, C., **Tratado de responsabilidad penal de las personas jurídicas. Adaptadas a la Ley 37/2011 de, 10 de octubre, de medidas de agilización procesal**, 2ª., 2016

GÓMEZ-JARA DÍEZ, C., **El Tribunal Supremo ante las responsabilidad penal de las personas jurídicas**, 2017

GOENA VIVES, B., **Responsabilidad penal y atenuantes en la persona jurídica**, Marcial Pons, 2017

ORTUBAY FUENTES/GARRO/LANDA (COORD.), **Prisión y alternativas en el nuevo Código Penal tras la reforma 2015**, 2017

AVVV, **Memento Practico Acceso a la Abogacía 2020**, Francis Lefevre, 2020

CAÑIZARES NAVARRO, J., **Las penas infamantes en la codificación penal francesa**, Dykinson, 2020

## Recomendacións

### Materias que continúan o temario

Práctica Penal II/V08M110V01202

## Outros comentarios

É imprescindible acudir a clase cos textos legáís vixentes (Código Penal e Lei de Enxuízamento Criminal).

## Plan de Continxencias

### Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Dende o momento da suspensión das sesións presenciais do Master as metodoloxías docentes que se utilizarán, tanto para a docencia teórica como práctica, son:

- FAITIC e correo electrónico: o profesorado da materia proporciona ó alumnado, a través desta plataforma de teledocencia ou do correo electrónico, diverso tipo de materiais (presentación, esquemas, casos prácticos, exercicios, lecturas recomendadas, etc.) que lles permitan preparar os contidos correspondentes. A través destes mesmos medios o alumnado tamén pode realizar ou entregar os exercicios e actividades que lles sexan requiridos.

- AULAS VIRTUAIS: A través das aulas virtuais do Campus Remoto da Universidade de Vigo, o profesorado impartirá seminarios de xeito análogo á docencia presencial, polo que se dedicarán, fundamentalmente, ao estudo de casos e debate de conclusións. Iso se complementará co traballo autónomo que o alumnado debe dedicar á preparación destes casos. A impartición destes seminarios será comunicada oportunamente ó alumnado e adaptárase ás datas e horarios que estaban fixados no cronograma da materia.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

O profesorado atenderá ó alumnado de forma personalizada aos efectos de aclarar dúbidas ou compartir impresións sobre os contidos da materia ou outras cuestións de carácter académico. Estas titorías desenvolveranse fundamentalmente a través de correo electrónico. De ser o caso, tamén se poderán realizar titorías colectivas a través das aulas virtuais.

### === ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Co fin de alterar o menos posible o sistema de avaliación que esta previsto na guía docente da materia, o sistema de avaliación no caso de docencia mixta ou non presencial será o seguinte:

- Resultado da avaliación continua, que representará o 20% da nota final. Neste apartado valorarase a asistencia e participación en clase do alumnado, de xeito presencial ou on line, así coma a realización e entrega das actividades avaliáveis que lles sexan encargadas polo profesorado (exercicios, respostas a cuestionarios, casos prácticos, etc.).
- Test teórico-práctico, que representará o 40% da nota final. Esta proba test realizarase de xeito virtual, a través da plataforma Faitic, na data e hora prevista nos horarios da materia.
- Resolución dun suposto práctico, que representará o 40% da nota final. Esta proba tamén se realizará na data e hora prevista nos horarios da materia e consistirá na resolución nun tempo limitado dun suposto práctico que se lle fará chegar ó alumnado a través da plataforma Faitic; e que una vez realizado, deberán remitir ó profesorado polo mesmo medio. Para a realización desta proba daránselle no seu momento ó alumnado as instrucións oportunas.

No caso do alumnado que opte por non seguir a avaliación continua (por non ter asistido ás sesións presenciais nin entregar as actividades avaliáveis encargadas) o sistema de avaliación consistirá na realización dunha proba test teórico-práctica, que suporá o 50% da nota final; e na resolución dun suposto práctico, que representará outro 50% da nota final. Ámbalas dúas probas se levarán a cabo da mesma forma e na mesma data indicada anteriormente.

Este mesmo sistema de avaliación seguirase tamén, no seu caso, para a segunda oportunidade de exame (convocatoria de xullo).

Nesta segunda oportunidade de exame, o alumnado poderá conservar a nota obtida naquelas partes da avaliación que tivera aprobadas (avaliación continua, proba test ou caso práctico), polo que se manterían os mesmos porcentaxes na avaliación. Noutro caso, o sistema de avaliación consistirá na realización dunha proba test teórica-práctica, que suporá o 50% da nota final; e na resolución dun suposto práctico, que representará outro 50% da nota final. Ámbalas dúas probas se levarán a cabo na data fixada oficialmente.

---